

OPEN BRIEF aan de deelnemers van de rondetafelgesprekken Gebiedsproces Schoonebeek.

Het Gebiedsproces is erop gericht mensen zo goed mogelijk te informeren over de toekomstige verwerking van het productiewater Schoonebeek. De NAM heeft een projectplan opgesteld om de injectie van het productiewater in leeg geproduceerde gasvelden in Twente te verplaatsen naar het gasveld Schoonebeek. Als onderdeel van het gebiedsproces organiseert het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ronde tafelsessies voor omwonenden en andere belanghebbenden die zich hiervoor aangemeld hebben. Het doel van deze sessies is om te komen tot een afsprakenkader.

Bij de oorspronkelijke vergunningverlening aan de NAM om het productiewater te injecteren in leeg geproduceerde gasvelden in Twente is als voorwaarde opgenomen, dat elke 6 jaar een herafweging moet worden gemaakt of injectie in de gasvelden in Twente nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is. Eind juni 2022 is het rapport met de titel "Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022" gepubliceerd. Dit rapport is door Royal HaskoningDHV (RHDHV) geschreven in opdracht van de NAM. In dit rapport worden 4 verschillende alternatieven opgevoerd om in de toekomst het Productiewater Schoonebeek te verwerken. Twee daarvan betreffen nieuwe plannen voor de injectie van (deel van) het productiewater in de diepe ondergrond in de omgeving van Schoonebeek. Het productiewater Schoonebeek bestaat voor het grootste deel uit gecondenseerde injectiestoom en voor de rest uit formatiewater waarin zich zout bevindt.

Het voorkeursalternatief van de NAM behelst de injectie van de complete productiewaterstroom in het op drie kilometer diepte gelegen gasveld Schoonebeek. In dit alternatief wordt het productiewater, afkomstig van oppervlaktewater voor altijd opgeslagen in het gasveld Schoonebeek en kan dus niet circulair genoemd worden. Dit alternatief is aan het Gebiedsproces Schoonebeek gepresenteerd als zijnde het alternatief waar de keuze op gevallen is.

In het gepresenteerde Circulaire Alternatief wordt de productiewater stroom gesplitst in een zoetwaterstroom en een brijnstroom waarin al het zout is geconcentreerd. De zoetwaterstroom wordt hergebruikt om stoom voor de stoominjectie te genereren, de brijnstroom wordt in (de aquifer van) het olieveld geïnjecteerd. Met dit proces wordt dus de totale hoeveelheid productiewater in het olieveld terug geïnjecteerd (als stoom en als brijn), waardoor het proces voor de verwerking van het productiewater Schoonebeek circulair genoemd mag worden.

Het ministerie van EZK heeft een aantal organisaties verzocht commentaar te leveren op het RHDHV 2022 rapport. Daarnaast is er van verschillende kanten op eigen initiatief commentaar toegestuurd aan EZK. Ook de ondertekenaars van deze brief hebben commentaar geleverd. De belangrijkste commentaarpunten zijn hieronder samengevat.

1. Het eerste commentaarpunt heeft betrekking op de afweging zoals deze is toegepast in het RHDHV 2022 rapport. De wijze waarop de scores worden toegekend aan de alternatieve verwerkingsmethoden van het productiewater worden door ons als zeer discutabel beschouwd. In de eindscore per onderdeel is de slechtste score bepalend, waardoor pluspunten buiten beschouwing blijven.
2. In het RHDHV 2022 rapport scoren injectie van het productiewater in het Schoonebeek gasveld en het Circulaire Alternatief hetzelfde op risico's: "Effect of risico gebruikelijk binnen industriële activiteit". Deze risico's bij injectie in het Schoonebeek zijn hetzelfde als bij injectie in de Twentse gasvelden. De gasvelden liggen ingesloten in steenzoutlagen. Bij injectie van water bestaat er een risico dat dit zout oplost in het geïnjecteerde water waardoor er holtes zouden kunnen ontstaan in de steenzoutlagen die verzakkingen veroorzaken. Deze risico's zijn afwezig bij toepassing van het Circulaire Alternatief. Daarom verdient dit alternatief een hogere score op Risico dan injectie van het productiewater in het Schoonebeek gasveld.

3. Het Circulaire Alternatief kent twee heel belangrijke pluspunten ten opzichte van de alternatieven. Het eerste pluspunt is dat er geen water wordt onttrokken aan het oppervlaktewater. Het tweede pluspunt is dat er geen sprake is van opslag van het productiewater in de diepe ondergrond. In plaats van het productiewater op te slaan wordt het ingedikte productiewater geïnjecteerd in (de aquifer van) het oliereservoir, waar het vandaan kwam: Een circulaire procesvoering. Doordat het formatiewater teruggaat naar de plaats van herkomst mogen de lange termijn risico's van de injectie van de brijnstroom als zeer gering worden gekenmerkt. De hier genoemde pluspunten zijn in de afweging niet meegewogen. De conclusie zou moeten zijn dat het Circulaire Alternatief als best beschikbare proces wordt aangemerkt in de afweging en niet de opslag van het productiewater in het Schoonebeek Gasveld zoals in het RHDHV 2022 rapport wordt geconcludeerd. Bij de uiteindelijke keuze tussen de alternatieven zal de hogere score van het Circulaire Alternatief moeten worden afgewogen tegen de hogere kosten ervan. De meerkosten voor het Circulaire Alternatief over een periode van tien jaar bedragen volgens het RHDHV rapport 68 miljoen €, omgerekend tussen de 1 en 3 € per vat geproduceerde olie.

In het Gebiedsproces Schoonebeek worden bewoners en bestuurders zo goed mogelijk geïnformeerd over de toekomstige verwerking van het productiewater Schoonebeek. De NAM presenteert de verplaatsing van de opslag van het productiewater van gasvelden in Twente naar het gasveld Schoonebeek als de gekozen oplossing voor de toekomstige verwerking van het productiewater: een *circulaire, betere en veiligere oliewinning met regionale afspraken*. Dit proces wordt door de NAM ten onrechte circulair genoemd, wat verwarring veroorzaakt bij pers, bewoners en overheid.

De keuze tussen het Circulaire Alternatief en opslag in het Schoonebeek gasveld wordt tot nu toe niet of onvoldoende aan de bevolking van Schoonebeek voorgelegd. In het Gebiedsproces Schoonebeek wordt volledig voorbijgegaan aan het feit dat het proces van de Herafweging Verwerking Productiewater Schoonebeek 2022 nog niet is afgerond en dat daardoor de keuze voor opslag van het productiewater in het Schoonebeek gasveld nog niet vastligt.

Almere, 7 december 2022

██████████